

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Ivety Postulkové v právní věci žalobce: **Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích**, se sídlem Okružní 517/10, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, se sídlem Karmelitská 7, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí ministryně žalovaného ze dne 18. 9. 2015, č. j. MSMT-15764/2015-6,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 18. 9. 2015, č. j. MSMT-15764/2015-6 se zrušuje, a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 3 371 Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se u Městského soudu v Praze domáhal žalobou zrušení shora uvedeného rozhodnutí ministryně žalovaného, kterým byl zamítnut rozklad proti rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále také jen „ministerstvo“ nebo „žalovaný“) ze dne 30. 4. 2015, č. j. MSMT-8581/2015-2. Tímto rozhodnutím ministerstvo jakožto povinný subjekt odmítlo žádost žalobce o poskytnutí informací v režimu zákona č. 106/1999 Sb., zákona o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

V žádosti žalobce požadoval poskytnutí informace o tom, „zda, a pokud ano, za jakou škodu způsobenou při výkonu veřejné moci a v jaké konkrétní výši byl Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy Ing. Bc. XXX, CSc., nar. YYY, odškodněn v době ode dne 1. ledna 2009 do dne 23. března 2015, a přiznalo-li Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy náhradu škody, žádá i o poskytnutí stran poškozeného anonymizované kopie náhradu škody přiznávajícího rozhodnutí.“

V prvostupňovém rozhodnutí povinný subjekt odmítl poskytnout požadované informace s odůvodněním, že se jedná o osobní údaje.

V podané žalobě nesouhlasí žalobce s obsahem napadených rozhodnutí a své námitky vyjádřil v následujících žalobních bodech:

V prvním žalobním bodu namítá, že povinný subjekt nesprávně aplikoval § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu. Žalobce má za to, že příjemce odškodnění je příjemcem veřejných prostředků ve smyslu § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím. Neposkytnutím požadované informace bylo porušeno právo žalobce na informace podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a postup vyřízení žádosti byl v rozporu s uvedeným zákonem. Žalovaný nesprávně posoudil právní otázku týkající se výluky z poskytnutí informace podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Žalobce dále uvádí, že požadované informace se vztahují k působnosti povinného subjektu, neboť jde o informace ohledně majetku svěřeného ministerstvu a odškodnění škody způsobené při výkonu veřejné moci. Žalobce nesouhlasí s tím, že by požadoval sdělení osobních údajů, na které by dopadalo zákonné omezení práva na informace z důvodu ochrany soukromí a osobních údajů osoby, které se žádost týká. Žalobce trvá na tom, že zákon o ochraně osobních údajů nezakazoval povinnému subjektu poskytnout žalobci požadované informace. Otázkou výkladu pojmu veřejné prostředky se již zabývaly Ústavní soud (např. nález sp. zn. I. ÚS 260/06) i Nejvyšší správní soud (např. rozsudek č. j. 5 As 64/2008-155). Oba soudy odkázaly na definici obsaženou v § 2 písm. g) zákona č.320/2001 Sb., o finanční kontrole (dále jen „zákon o finanční kontrole“). Dispozice s jakýmkoli majetkem státu, případně s majetkem svěřeným podle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím anebo nesprávným úředním postupem, je dispozicí s veřejnými prostředky. Proto přiznání odškodnění za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci je činností podléhající informační povinnosti dle § 8b odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. S ohledem na uvedené tak vzniká ministerstvu povinnost sdělit k žádosti o informace o fyzické osobě, které bylo odškodnění (bez rozsudku) přiznáno, včetně uvedení poskytnuté výše.

Žalobce trvá na tom, že v daném případě nebyla dána výluka informační povinnosti dle § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť zájem na kontrole veřejné správy převažuje nad právem na ochranu soukromí. Poskytnutí informace o plnění za náhradu škody je v souladu s § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů a je možné i bez souhlasu dotčených osob. Z § 12 zákona o svobodném přístupu k informacím vyplývá, že případný důvod pro odepření poskytnutí pouze některých údajů uvedených na požadované listině nemůže být důvodem k odepření poskytnutí kopie celé listiny, ale pouze důvodem k vyloučení údajů, na něž se zákonná výjimka z poskytování informací vztahuje. Dle žalobce poskytnutím informace nemůže být porušena ochrana osobnosti člověka a jeho soukromí ve smyslu Listiny a občanského zákoníku. Jde o přehled, zda a kdy se žalovaný podílel na plnění z veřejných prostředků. Podle žalobce je v daném případě určující pouze postavení povinného subjektu a povaha požadované informace (§ 2 zákona o svobodném přístupu k informacím). Předmětem řízení dle zákona o svobodném přístupu k informacím je informace jako taková, nikoli právní posouzení zákonnosti postupu povinného subjektu, který je předmětem

požadované informace. Fyzická osoba, která byla účastna procesu odškodnění za nezákonné rozhodnutí anebo nesprávný úřední postup jako poškozená, je příjemcem veřejného prostředku ve smyslu § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím.

Ve druhém žalobním bodu namítá žalobce, že správní orgán mu stanovil k provedení úkonu nepřiměřenou lhůtu. Dle žalobce lze považovat za přiměřenou pouze takovou lhůtu, ve které je s přihlédnutím ke všem okolnostem reálné procesní úkon náležitě provést. Délka lhůty stanovená žalovaným ve výzvě k odstranění vad rozkladu však uvedenou podmínku nespĺňuje.

Žalobce rovněž upozorňuje, že v řízení vedeném žalovaným o poskytnutí informace o přiznání náhrady škody, měla být účastníkem daného řízení osoba, které se poskytnutí informace bezprostředně dotýkalo.

Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby a k meritu věci uvedl, že informace týkající se skutečnosti, zda byla jmenovitě určené osobě způsobena škoda při výkonu veřejné moci, zda jí následně byla přiznána náhrada této škody a případně v jaké výši, je informací bezprostředně se týkající této konkrétní fyzické osoby, a je tedy svou povahou osobním údajem. Proto je třeba zohlednit právní předpisy o ochraně osobních údajů, ochrany osobnosti člověka a jeho soukromí. V daném případě se právo na ochranu osobnosti dostalo do rozporu s dalším základním právem, a to s právem na svobodný přístup k informacím. Bylo proto nutné provést test proporcionality, s čímž se žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal a dospěl k závěru, že je ve veřejném zájmu, aby právo na informace bylo v tomto konkrétním případě s ohledem na okolnosti případu omezeno ve prospěch ochrany soukromí osoby, jíž se požadované informace týkají.

Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobce, že je nerozhodné, zda se v případech dle § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím jedná současně o osobní údaj a zda je osoba konkrétně určitelná. Vzhledem k tomu, že informace o vzniku škody a její náhradě, které jsou druhově velmi citlivé, byly požadovány ke konkrétně určitelnému subjektu, musel žalovaný odmítnout jejich poskytnutí jako celku. Požadavek anonymizované verze rozhodnutí postrádá smysl, protože z okolností by bylo zřejmé, které konkrétní osoby se údaje týkají. Žalovaný zdůrazňuje, že osoba, jíž se informace týkají, není v postavení úřední osoby, resp. není v pracovněprávním ani obdobném vztahu k žalovanému, ale jedná se o osobu z pohledu žalovaného stojící zcela vně systému veřejné správy.

K námitce ohledně lhůty žalovaný uvádí, že pětidenní lhůtu považuje s ohledem na okolnosti případu za přiměřenou. Žalobce podal rozklad bez povinných náležitostí v poslední den zákonné lhůty. Lhůta pět dní je k uvedení podstatných důvodů, které měly být již v zákonem stanovené lhůtě uvedeny, zcela dostatečná. Navíc žalobce v dodatečně poskytnuté lhůtě stihl vyčerpávajícím způsobem uvést všechny podstatné argumenty.

V replice žalobce znovu zdůraznil, že povinný subjekt měl poskytnout informace podle § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím. Povinný subjekt neposkytne informace o odškodnění za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci poskytované z veřejných prostředků jen výjimečně, pokud tato osoba byla odškodněna jen nevýznamným způsobem, a zároveň nevystávají konkrétní pochybnosti o tom, zda v souvislosti

s odškodňováním této osoby jsou veřejné prostředky vynakládány hospodárně. Žalovaný sice posoudil kolizi práva na soukromí a práva na informace z hlediska proporcionality, ale uvedl, že § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím dopadá jen na případy ve vztahu k osobám, jež jsou příjemci veřejných prostředků, přičemž informace se poskytne jen v rozsahu základních osobních údajů dle § 8b odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalobce nesouhlasí s názorem, že zákon o ochraně osobních údajů a občanský zákoník ve spojení s § 8a InfZ jsou speciálními ustanoveními vůči § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím. Požadovaná informace se týká pouze příjemce veřejných prostředků a je užší, než jak ji vymezuje § 8b odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Žalobce poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu, č. j. 5 As 64/2008-155, podle něhož se na poskytování veřejných prostředků podle § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím nevztahuje § 10 zákona o svobodném přístupu k informacím, který upravuje ochranu důvěrnosti majetkových poměrů.

Dále žalobce upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 57/2010-79, ve kterém jsou vymezeny pojmy příjemce veřejných prostředků a veřejné prostředky. Odškodněný, jemuž se náhrada škody vyplácí z veřejného rozpočtu, je příjemcem veřejných prostředků a výši jeho odškodnění nebo jiné náhrady lze zveřejnit. Základní osobní údaje o osobě, které povinný subjekt vyplatil veřejné prostředky, se poskytnou i přesto, že jsou jinak chráněny předpisy o ochraně osobních údajů. Stanoví-li zákon o svobodném přístupu k informacím povinnost poskytnout některé osobní údaje, jedná se o jejich poskytnutí podle práva.

U jednání, které se konalo u Městského soudu v Praze dne 7. června 2017, oba účastníci setrvali na svých stanoviscích.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Pro posouzení dané věci vyšel soud z následující úpravy:

Podle § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím povinný subjekt informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje poskytne jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu.

Podle § 8b odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím povinný subjekt poskytne základní osobní údaje o osobě, které poskytl veřejné prostředky.

Podle § 8b odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím se ustanovení odst. 1 nevztahuje na poskytování veřejných prostředků podle zákonů v oblasti sociální, poskytování zdravotních služeb, hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území.

Podle § 8b odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím se základní osobní údaje podle odstavce 1 poskytnou pouze v tomto rozsahu: jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků.

V rovině ústavněprávní je nutné odkázat na čl. 17 odst. 1 Listiny, podle něhož jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Dále je relevantní čl. 17 odst. 5 Listiny, podle kterého jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti, přičemž podmínky a provedení stanoví zákon. V případě střetu práva na soukromí a práva na informace je třeba vyjít i z čl. 10 odst. 2 Listiny, podle kterého má každý právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života. Dále je nutno připomenout čl. 10 odst. 3 Listiny, dle něhož má každý právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

Pro daný případ je stěžejní otázka, zda náhrada škody vyplacená za nesprávný úřední postup je poskytnutím veřejných prostředků ve smyslu § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím a zda případně není poskytnutí informace v rozporu s ochranou osobních údajů a ochranou soukromí.

Pokud jde o definici veřejných prostředků, lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 5 As 64/2008-155. Nejvyšší správní soud vychází z definice veřejných prostředků v § 2 písm. g) zákona o finanční kontrole, podle něhož veřejné prostředky jsou veřejné finance, věci, majetková práva a jiné majetkové hodnoty patřící státu, státní příspěvkové organizaci, státnímu fondu, územnímu samosprávnému celku, městské části hlavního města Prahy, příspěvkové organizace územního samosprávného celku nebo městské části hlavního města Prahy a jiné právnické osobě zřízené k plnění úkolů veřejné správy zvláštním právním předpisem nebo právnické osobě zřízené na základě zvláštního právního předpisu, která hospodaří s veřejnými prostředky.

Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že „Z principu jednoty a bezrozpornosti právního řádu ovšem plyne požadavek přikládat týmž pojmům obsaženým v různých právních předpisech zásadně stejný význam a obsah, ledaže by existovaly rozumné důvody k závěru, že stejný význam mít nemají (například proto, že jsou užity v různých kontextech, nebo proto, že jimi zákonodárce v různých dobách mínil odlišné věci). Důvody pro odlišný výklad uvedeného pojmu v projednávané věci rozšířený senát neshledal, ostatně nelze přehlédnout, že stejným způsobem vyložil uvedený pojem i Ústavní soud v nálezu ze dne 24. 1. 2007, I. ÚS 260/06 (<http://nalus.usoud.cz>).“

Do výše uvedené definice zcela jistě budou spadat i prostředky, které má ministerstvo určené k pokrývání náhrady škody za nesprávný úřední postup, jelikož jde o majetkovou hodnotu patřící státu.

V návaznosti na výše uvedené proto soud dospěl k prvnímu dílčímu závěru, že poskytování náhrady škody za nesprávný úřední postup je podřaditelné pod § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím.

Dostane-li osoba plnění z veřejných prostředků, pak v zásadě se podle § 8b odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím poskytnou informace v rozsahu stanoveném v § 8b odst. 3 tohoto zákona. Poskytování informací sice má svoje limity, které jsou definovány v § 8b odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, avšak tyto limity se na právě projednávaný případ vztahovat nebudou. Podle tohoto ustanovení neposkytne povinný subjekt osobní údaje o osobě, která je příjemcem veřejných prostředků v oblasti sociální, poskytování zdravotní péče, hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území.

Jelikož dané plnění zcela zjevně nespadá pod výluky stanovenou v § 8b odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, bude mít povinný subjekt vždy povinnost údaje o platbě poskytnout v souladu s § 8b odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Soud se nemůže ztotožnit s názorem žalovaného, že neposkytnutí údajů se opírá o § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím. Podle tohoto ustanovení se informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje poskytne jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu. V daném případě však skutečnost, zda konkrétní osobě byla poskytnuta peněžní částka z veřejných prostředků, není informací týkající se osobnosti, projevů osobní povahy či soukromí fyzické osoby, ale zjevně se dotýká veřejného financování, čímž se informace dostává mimo soukromou sféru fyzické osoby do sféry veřejné, v níž je dán zájem na transparentnosti nakládání s veřejnými prostředky.

Soud na tomto místě odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2011, čj. 5 As 57/2010 – 79, v němž se soud zabýval tím, zda zaměstnanec, kterému je odměna za práci vyplácena z veřejných rozpočtů, je příjemcem veřejných prostředků ve smyslu § 8b odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Dospěl přitom k závěru, že informace o konkrétní odměně takového konkrétního zaměstnance, a to včetně její výše, je povinný subjekt povinen poskytnout v rozsahu vymezeném § 8b odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Již v tomto rozsudku Nejvyšší správní soud případnou kolizi takového postupu s právem na ochranu soukromí a osobních údajů řešil ve prospěch informační svobody, neboť uvedl, že „základní osobní údaje se o osobě, které povinný subjekt poskytl veřejné prostředky, poskytnou i přesto, že jsou jinak chráněny předpisy o ochraně osobních údajů“.

K možnému střetu práva na svobodný přístup k informacím a práva na ochranu osobních údajů Nejvyšší správní soud konstatoval, že právo na ochranu osobních údajů není neomezené, neboť podle čl. 10 odst. 3 Listiny má každý právo na ochranu před „neoprávněným“ shromažďováním, zveřejňováním a jiným zneužíváním údajů o své osobě. Stanoví-li zákon o svobodném přístupu k informacím povinnost poskytnout některé osobní údaje (jinak chráněné zákonem o ochraně osobních údajů), jedná se o jejich poskytnutí podle práva. Proto dospěl k závěru, že není třeba posuzovat střet práva na svobodný přístup k informacím a práva na ochranu osobních údajů v posuzované věci individuálně podle všech okolností případu. V zásadě tak toto rozhodnutí stojí na implicitním předpokladu, že možný střet ústavně zaručených práv na informace a na ochranu soukromí byl vyřešen již zákonodárcem, a to ve prospěch práva na informace.

Slabší postavení příjemce veřejných prostředků je dáno především zájmem na transparentnosti poskytování veřejných prostředků a nutností jeho účinné veřejné kontroly. Zákonodárce tak při střetu ústavního práva na informace podle čl. 17 odst. 1 Listiny a ústavního práva na ochranu soukromí podle čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny zohlednil specifické postavení příjemců veřejných prostředků a v souvislosti s tím připustil sdělení některých

jejich osobních údajů. Je tedy zřejmé, že zákonodárce zachoval ochranu soukromí a osobních údajů pouze tam, kde na poskytování informací není dán silný veřejný zájem. Ve výluce se tak ocitla převážně jen nároková plnění z veřejných prostředků, kde nárok vzniká ze zákona a správní orgán nemá prostor k vlastnímu uvážení.

Soud upozorňuje, že ke střetu práva na svobodný přístup k informacím a práva na ochranu osobních údajů, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 5. 2011, č. j. 5 As 57/2010 – 85, uvedl, že „*právo na ochranu osobních údajů není neomezené, když čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod má každý právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním a jiným zneužíváním údajů o své osobě. Stanoví-li pak zákon o svobodném přístupu k informacím povinnost poskytnout některé osobní údaje (jinak chráněné zákonem o ochraně osobních údajů), jedná se o jejich poskytnutí podle práva, t. j. o poskytnutí oprávněné.*“

Soud proto vyslovil další dílčí závěr, že je v zájmu veřejnosti, aby peníze vyplácené z veřejných prostředků ve formě náhrady škody za nesprávný úřední postup podléhaly principu transparentnosti. Jak již bylo uvedeno výše, požadavek na transparentnost výdajů z veřejných prostředků převládá nad ochranou soukromí fyzické osoby.

Závěr o důvodnosti žalobních námitek v řízení o přezkumu rozhodnutí, jímž bylo ve svém důsledku odmítnuto poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, by měl v zásadě vést soud k postupu podle § 16 odst. 4 věty druhé zákona o svobodném přístupu k informacím, podle něhož soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout, nejsou-li při soudním přezkumu shledány žádné důvody pro odmítnutí žádosti. I přesto, že zdejší soud v nyní projednávané věci neshledal důvody pro odmítnutí žalobcem požadované informace, dospěl k závěru, že postup podle § 16 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím nelze využít. K tomuto závěru ho vedly následující úvahy:

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu se v rozsudku ze dne 22. 10. 2014, č.j. 8 As 55/2012 - 62 nezabýval pouze hmotněprávními aspekty sporné věci, ale vyslovil se též k procesním aspektům svých hmotněprávních závěrů, neboť dospěl k závěru, že jím přijaté interpretační zásady pro aplikaci ustanovení § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím mají i své významné procedurální dopady. Nejvyšší správní soud se zejména zabýval otázkou, do jaké míry mohou zaměstnanci povinného subjektu vlastní procesní aktivitou ovlivnit povinný subjekt v tom, zda a případně v jakém rozsahu informace o jejich platových poměrech poskytne, zejména zabránit jejímu poskytnutí, mají-li za to, že informace, která se týká jejich osoby, nemá být poskytnuta. Přitom konstatoval následující:

„Procedura poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím je postavena na zásadě, že poskytnutí informací na žádost je faktický úkon povinného subjektu, zatímco neposkytnutí informací děje se formou správního rozhodnutí, proti kterému je přípustné odvolání. Při poskytnutí informací postupuje povinný subjekt v podstatě výlučně podle zákona o svobodném přístupu k informacím, který obsahuje relativně ucelenou a komplexní procedurální úpravu odlišnou od správního řádu a který až na výjimky (ustanovení správního řádu o základních zásadách činnosti správních orgánů, ustanovení o ochraně před nečinností a ustanovení § 178) použitelnost správního řádu vylučuje ve svém § 20 odst. 4 in fine.

Z toho mimo jiné plyne i okruh osob, s nimiž povinný subjekt při poskytování informace jedná – je jím především žadatel, což plyne vcelku jednoznačně z celé procesní úpravy poskytování informací, která obecně nepředpokládá, že by v ní figuroval kdokoli jiný než žadatel a povinný subjekt. Ostatní osoby, které by mohly být poskytnutím informace dotčeny (např. osoby, kterých se poskytnutá informace týká a jež by mohly být dotčeny ve svém právu na informační sebeurčení), mají práva plynoucí ze základních zásad činnosti správních orgánů. V daném kontextu se na ně tedy vztahuje především ustanovení § 4 odst. 4 správního řádu, podle něhož správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy. Z uvedeného ustanovení vyplývá především povinnost povinného subjektu informovat bez zbytečného prodlení tyto osoby, že hodlá poskytnout informace, které se jich mohou dotknout, a právo potenciálně dotčených osob se k tomu vyjádřit. Je pak na povinném subjektu, aby případné vyjádření takových osob reflektoval a vyvodil z něho eventuálně důsledky pro svůj další postup. Komunikace mezi povinným subjektem a dotčenou osobou má probíhat tak, aby zásadně nebylo ohroženo vyřízení žádosti o poskytnutí informace v zákonem stanovených lhůtách (§ 14 a 15 zákona o svobodném přístupu k informacím).

Poskytnutí informace by mohlo být podle okolností nezákonným zásahem povinného subjektu do práva toho, o němž se informace poskytuje, na informační sebeurčení (k tomuto pojmu viz např. nálezný Ústavního soudu ze dne 20. 11. 2002, sp. zn. I. ÚS 512/02). Povinný subjekt jedná při poskytování informace jako správní orgán (v materiálním smyslu), neboť na základě kogentní normy veřejného práva vykonává svoji pravomoc tím, že žadateli poskytne informaci, kterou mu zákon ukládá poskytnout. Poskytne-li informaci, kterou mu zákon poskytnout neumožňuje, a zároveň takovéto poskytnutí bude představovat zásah do práv konkrétní osoby (viz zejm. poskytnutí informací v rozporu s § 8a, v rozsahu vybočujícím z rámce § 8b či v rozporu s § 9 nebo § 10 zákona o svobodném přístupu k informacím), může se dotčená osoba bránit zásahovou žalobou, neboť úkon povinného subjektu spočívající v poskytnutí informací nemá povahu „rozhodnutí“ ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., nýbrž „zásahu“ ve smyslu § 82 s. ř. s. (blíže k odlišení obou typů úkonů viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008 – 98, č. 2201/2011 Sb. NSS, body 16-21).

Pokud povinný subjekt žádosti o informaci zcela nebo zčásti nevyhoví, vydává o tom rozhodnutí o odmítnutí žádosti (§ 15 zákona o svobodném přístupu k informacím), proti kterému lze podat odvolání (§ 16 téhož zákona). Ze subsidiární použitelnosti správního řádu, jak je zakotvena v § 20 odst. 4 písm. a) a b) zákona o svobodném přístupu k informacím, plyne účastenství dalších osob, které by mohly být účastníky řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu kvůli svému dotčení poskytnutím informace, v řízení o vydání rozhodnutí o neposkytnutí informace či v odvolacím řízení.“

Z uvedeného právního názoru Nejvyššího správního soudu tedy vyplývá, že osoby, jež mohou být poskytnutím požadovaných informací dotčeny ve svém právu na informační sebeurčení, mají v řízení o odvolání proti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace postavení účastníka řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu.

Žalovaný proto v nově otevřeném odvolacím řízení musí vymezit okruh účastníků v souladu s § 27 odst. 2 správního řádu a přitom se též řídit hmotněprávními závěry soudu, jež se týkají aplikace ustanovení § 8b zákona o ochraně osobních údajů v nyní posuzované věci.

Další důvod, který zdejší soud vedl k tomu, že nepostupoval podle § 16 odst. 4 věty druhé zákona o svobodném přístupu k informacím, navazuje na body 91 a 120 citovaného rozsudku rozšířeného senátu, v nichž se konstatuje:

„Pokud by se v jednotlivých případech ukázalo, že žádosti o informace o platech poskytovaných z veřejných prostředků, jimž by jinak bylo důvodu vyhovět, mají za cíl poškodit legitimní zájmy těch, o jejichž platech má být informováno (např. je šikanovat, vydírat, vyprovokovat vůči nim nenávisť apod.), lze právo na informace za striktně vymezených podmínek odeprít na základě principu zákazu zneužití práva. Rozšířený senát zde odkazuje na své usnesení ze dne 27. 5. 2010, čj. 1 As 70/2008-74, č. 2099/2010 Sb. NSS, v němž uvedl, že ‚zákaz zneužití práva je pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, k nimž vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odeprání ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Nejvyšší správní soud podotýká, že zákaz zneužití práva je v jistém smyslu ultima ratio, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, zejména principem právní jistoty, s nimž se - zcela logicky - nejvíce střetává.‘

...
Ódeprít poskytnutí by v daném konkrétním případě bylo možno pouze na základě principu zákazu zneužití práva, pokud by se ukázalo, že žádost o informace o odměně ředitele školy, již je jinak třeba bez dalšího vyhovět, má v konkrétním případě za cíl poškodit jej (např. jej šikanovat, vydírat, vyprovokovat vůči němu nenávisť apod.).“

V této souvislosti shledává soud vhodným uvést, že na možnost zneužití práva na informace upozornil ve vztahu k posuzované věci žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě. Přesto ze správního spisu vyplývá, že tato otázka nebyla žalovaným dostatečně ošetřena v průběhu správního řízení, resp. žalovaný se zabýval v rozhodnutí možností nepřiměřeného zásahu do ochrany subjektu, jehož se požadovaná informace dotýká, toliko v obecné rovině, aniž by před vydáním rozhodnutí, s ohledem na nutnost posouzení konkrétní věci, oslovil osobu, které se možnost nepřiměřeného zásahu do její ochrany dotýká (viz výše). Pokud v tomto směru žalovaný má nějaké podezření, je třeba, aby se touto otázkou zabýval ve světle citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu nejprve sám (potažmo aby to uložil povinnému subjektu), jinak by totiž soud nahrazoval činnost správních orgánů a vybočil by z principu dělby moci.

Závěrem soud uvádí, že pětidenní lhůta stanovená žalovaným k doplnění rozkladu se v daném případě jeví jako přiměřená. Žalovaný postupoval správně podle § 37 odst. 2 správního řádu, který uvádí, že „nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.“ Soud je toho názoru, že žalobce měl dostatečnou lhůtu na podání rozkladu a dodatečně poskytnutá lhůta v délce pěti dní k odstranění vad rozkladu byla dostatečně dlouhá, aby během ní žalobce mohl vady svého podání odstranit. Nadto žalobce ani neuvádí, jaké okolnosti mu bránily v tom, aby v poskytnuté lhůtě mohl vady rozkladu napravit.

Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil jak pro nezákonnost, tak pro

vady řízení. Současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).

V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představují náklady na zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady na jízdní výdaje veřejnou dopravou za cestu k jednání soudu a zpět na trase České Budějovice – Praha, včetně nákladů na MHD, které žalobce doložil v celkové výši 371 Kč (jízdní výdaje autobusem za cestu k jednání soudu a zpět na trase České Budějovice – Praha ve výši 334 Kč + MHD ve výši 37 Kč). Další žalobcem požadovanou náhradu nákladů řízení soud žalobci nepřiznal. Učinil tak v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, neboť z rozsudku tohoto soudu ze dne 25. 8. 2015, č.j. 6 As 135/2015-79 vyplývá, že soud ve správním soudnictví nemůže přiznat procesně nezastoupenému navrhovateli (potažmo žalobci) náhradu nákladů řízení stanovenou paušální částkou podle vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, nýbrž musí vycházet z nákladů, jejichž vynaložení navrhovatel (potažmo žalobce) soudu prokáže (§ 57 odst. 1 s.ř.s.).

Žalobci tak bude na náhradě nákladů zaplacená žalovaným celková částka 3 371 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 7. června 2017

JUDr. Ludmila Sandnerová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Hrůzová, DiS.